

חדר מצב – משרד החינוך

11 מרץ 2026
כ"א באדר תשפ"ו
מס' סימוכין: 2000-1023-2024-0003777

דגשים בהערכות והתנהגות צוות המסגרת החינוכית לתמיכה בתלמיד עם מוגבלות בעת פינוי למרחב מוגן

ככלל, יש לפעול ע"פ [הנחיות ההתגוננות של פיקוד העורף](#) תוך שימת דגש והתאמה [להנחיות פקע"ר לאנשים ותלמידים עם מוגבלויות - קישור](#)

להלן דגשים של הליכי ההתארגנות של הצוות והתלמידים, בתיאום עם רכז הביטחון המוסדי, בעת חירום במהלך יום הלימודים, לתלמידים זכאים לשירותי חינוך מיוחדים בכלל מסגרות החינוך:

תכנון מוקדם

- הצוות החינוכי ימפה את כלל התלמידים עם המוגבלות הלומדים במוסד החינוכי, תוך ציון סוג המוגבלות והמענה המותאם הנדרש.
- תכנון ההערכות לתלמידים אשר לומדים במסגרות החינוך הרגיל יעשה בשיתוף עם מומחיות התחום.
- בנושא הנגשה פיזית של המרחב המוגן יש לפנות לאגף החינוך ברשות המקומית.
- במידת הצורך, יש לשייך איש צוות אחראי מלווה לכל תלמיד עם מוגבלות על פי המערכת השבועית ומקום הימצאו במרחב המוסד החינוכי.
- יש לבחון מיקום הכיתה בה לומד התלמיד ולבחון שיוכל להגיע למרחב המוגן בזמן הנדרש. במידת הצורך ניתן לשנות את מיקום הכיתה.
- נדרש תכנון מוקדם של מיקום התלמידים עם מוגבלות בסדר הפינוי הכיתתי מהמרחב הלימודי למרחב המוגן (ראשונים, באמצע, בסוף השורה) והתייחסות למצבים שונים בסדר היום כמו: הפסקה, שירותים וכיתות ספח.

חדר מצב – משרד החינוך

הכנת התלמידים:

- עם החזרה ללימודים יש לקיים מפגש עם כל אחד מהתלמידים לתיאום ולהסבר אשר כולל הטרמה מפורשת של הנהלים עבור כל תלמיד, בהתאמה לתפקוד לדוגמא: רצף פעולות, מידע מקוצר, עזרים, שפה פשוטה, מפה מישושית ותיאור מילולי.
- **תרגול ההתפנות למרחב המוגן יתבצע גם באופן פרטני** עם כל תלמיד, בנוסף לתרגול הכיתתי. התרגול צריך להתבצע בצורה נינוחה עד הגעה למיומנות ועמידה במגבלת הזמן המוקצבת באזור ביה"ס.
- יש לוודא שתלמידים עם מוגבלות יהיו מודעים לאזעקה בעת התרחשותה במגוון דרכי התקשורת המותאמות עבורם, בהתייעצות עם מומחית התחום, לדוגמא: סמלים וויזואליים וסימנים מוסכמים.
- יש לוודא שחפצים וציוד אישי שנדרשים בעת הפינוי למרחב המוגן (אמצעי תקשורת תומכת חליפית (תת"ח), משקפי ראייה, מכשירי שמיעה, אוזניות, טיפול תרופתי ועוד) ימצאו במקום קבוע בכיתה, בידיעת התלמיד ואיש הצוות האחראי המלווה.

הערכות להגעה והתמצאות:

- א. קביעת אופן ניידות התלמיד למרחב המוגן באופן המהיר, היעיל והמכבד ביותר, תוך התייעצות צמודה עם מומחית התחום.
- ב. החלטה מוקדמת על מיקום והושבת התלמידים עם המוגבלות, לדוגמא: מיקום כיסא הגלגלים עבור תלמיד עם מוגבלות פיזית, הכנת כיסא מותאם לישיבה בהתאם לצורך, מיקום תלמיד עם מוגבלות בשמיעה או בראייה.
- ג. יש להקפיד על פינוי ושמירה על המסדרונות והמעברים נקיים ממכשולים פיזיים.
- ד. שילוט וסימון נגיש של דרכי הגעה למרחב המוגן.
- ה. הכנת ציוד אישי במרחב המוגן, לדוגמא: אוזניות או פקקי אוזניים לסיוע בוויסות הרעש, לוחות תקשורת נדרשים בהתייעצות עם קלינאית התקשורת המלווה, הכנה של פעילויות ייעודיות להרגעה והפוגה.

בברכה,

חדר מצב משרד החינוך